

ταπεινή μας γνώμη θάφηση εποχή. Θεός εκείνος ο Βιολιτζής του.

... Καταφέρνει ο Παλαμής να σ' άγγιζει στα κατάβηθα και σι μέρη τρυφερά της ύψης, που κοινό χέρι δεν άγγιζει. Το τέλος δυνατό κι' άπερίμενο. Γενίτου! Μας έδγαλε μεγάλο έργο, ίσως το μεγαλύτερο δράμα που γράφτηκε στ'ι ρωμείκι. Θα το καταλήθουν κι' αυτό όταν... πεθάνη κι' ο Παλαμής από το φαρμάκι της Ρωμείκης άδιαφορίας.

ΚΙ' Ο ΑΡΚΟΥΔΑΣ

Ο καπετάν Άρκούδας, ο άραιμάνιος Βουλγαροφάγος του περασμένου χειμώνα, ο περιφερόμενος με την λερή φουστανέλλα του στους Άθηνάϊκους δρόμους κ' ένθουσιάζων την φοιτητική νεολαϊαν και στρατολογών παλληκάρια για την Μακεδονία, τί γίνεται; Πώς δεν άκούεται;

«Η μήπως κι' αυτός είναι κενένας από κείνους τους παλληκαράδες της εϊρήνης, από κείνους, σαν να λέμε, τους Ταρταρίνους που άγριεύουν όσο παίρνουν το χαϊδούρι για λιοντάρι και χάνονται μύλις μωρισθόν από μαχητά πως ο μπαμπούλας έρχεται;

Το χειμώνα έφώναζε πως θα πάη την άνοιξη στην Μακεδονία. Μήπως άποράσιος νανάβαλ το ταξίδι του, γιατί τον έπρολάβαν κ' έπήγαν οι Πούλγαροι;

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οι συνδρομηταί των Άθηνών δσοι άλλαξαν κατοικία, να μας το δηλώσουν για να ξέρουμε που να στέλνουμε το φύλλο.

Παρακαλούνται και οι λίγοι συνδρομηταί του έξωτερικού που δεν έστειλαν άκόμη την συνδρομή, να μας την στείλουν άφού, καθώς είναι γραμμένο και στον τίτλο του φύλλου, η συνδρομή πληρώνεται μπροστά.

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

ΤΟ ΞΕΝΟ ΨΩΜΙ'

Είνα ένα όραμα δίπρακτο του ρώστου Ivan Tourguéneff (1818-1883), το όποιο έπαιξαν στη Ν. Σκηνή. Ο Tourguéneff είναι κυρίως γνωστός ως μυθιστοριογράφος και έτσι φηγογράφει στα λεξικά. Μά και μόνο αυτό το όραμα του στάνει για να τον κατατάξη στη πρώτη γραμμή των δραματογράφων. Είνα άδύνατο να ορατασθώ κανείς τί δύναμη Αϊτχολαίου φράσης μπορεί να περικλείουν αυτές ή δουδ ποιήσε, αν δεν τ' όη παίζόμενο. Στη πρώτη του που το είδα γ'ώ έτυχε οι μουσες, έκτός της δεσποινίδος Ξυθάκη, οι άλλοι εξαιρετικώς άκείνο το βράδυ, να βγούν στη σκηνή λίγο άπρακτασοι και αυτό λιγότερες την καλήν έντύπωσή μου, ή όποια θα ήτανε πολύ μεγαλειτέρα αν έδλεπε τον γέρο-Κούζοφκιν μ' έναν ήθοποιό στο ρόλο του. Και μ' όλα ταύτα πάλι έφυγα καταγοητευμένος. Στο τέλος της παραστάσεως, βγαίνοντας άπ' το θέατρο ο θεατής μπορεί να π'η μέσα του: άπόψε είδα μια άρχαία παρασταση του Αισχύλου στο θέατρο του Διονύσου!

«Η "Όλγα Πετρόβνα ή γυναϊκά σου! ξέρεις ποιά είναι; είναι κόρη μου!» αυτά τα λόγια ξεφωνίζει ο γέρο-Κούζοφκιν μέσα στο θυμό του. Όταν βλέπει και τον περιγελλών και όταν ο Μαζιμώφ, ο γείτονας του Γελέτση του άντρός της "Όλγας, του φορεί τον χάρτινο ακούφο του Ριγολέττου.

Και αυτές ή λέξεσ: ότι ή γυναϊκά του είναι νόθος, όταν της άκούει και αυτή ή ίδια "Όλγα, περνώντας εκείνη τη στιγμή, πέφτουν σαν πόμπη μέσ' στο σπίτι του Παύλου Γελέτση για να σκορπίσουν τα όνειρα και την εύτυχία αυτού και της "Όλγας, και ο θεατής, που κ'τι ως εκείνη την στιγμή έπερίμενε ν' άκούση, κ'τι που αισθανόταν να τριγυρνά από πάνω άπ' το κεφάλι των νεονύμ-

φων, και έμάντασε ότι αυτό θα ξεσπούσε από το γέρο αυτόν ξεπεσμένο εύγενή και από τον άλλο τον νέο εύγενή γείτονα Μαζιμώφ, σφίγγει τους γρόνθους του και του έρχονται στο στόμα τα φοβερά λόγια του "Οσβίλδου—άμαρτίες γονέων παιδεύουν τα τέκνα.

Όταν βλέπομε κανέναν άναξιοπαθόντα, κλονίζεται ή προς την δικαιοσύνη πεποιθήσή μας και μάς έρχεται στο νου ή άμφιβολία για τη θεία πρόνοια. Δεν είναι δουλειά του δράματος ή λύση τέτοιων φιλοσοφικών ζητημάτων. Αυτό πέρνει τα πράματα όπως γίνονται και επίζητεί μόνο την αντίθεση μερικών συμβάντων για να του παραστήση την εϊρωνεία της τύχης που για μια στιγμή σε ανεβάζει στα δυσθεώρητα ύψη και την άλλη σε πετάει άσπλαχνα στο βούρκο! Γι' αυτό και το θέατρο του Αισχύλου είναι φοβερώτατο, γιατί τη τύχη των ανθρώπων και των Έθνών ολοκληρώνει έκρέμασε άχι άπ' αυτούς τους ανθρώπους, μά από μια έξωτερική δύναμη εις την όποϊαν ύποκύπτουν και αυτοί οι "Ολύμπιοι και ή όποια συμβολίζει την άπόλυτη Δικαιοσύνη—την Κίμαρμένη που τιμωρεί και ανεβάζει, που άκόμα και στα έγγόνια και τρισέγγονα ξεσπ' για να τιμωρήση μια άμαρτία των προγόνων.

Αυτή ή εϊμαρμένη έρχεται να πνίξη στα δάκρυα την εύτυχία της εύγενούς ψυχής της "Όλγας Πετρόβνα από άκουσμα τ'ό παραξένο πως είναι κόρη αυτού του γεροξεπεσμένου, που τ'όν είχα μικρό παιδάκι για της κούκλας της και ή όποια ζούσε και ζή μέσα κομμάτι ξένο ψωμί.

Όταν άνοιγει ή σκηνή οι υπερέται σιγουρίζουν το σπίτι γιατί περιμένουν τα άφεντικά, που τέλειωσαν τους γάμους των στη Πετρούπολη και έρχονται στο παληό πατρικό σπίτι της νόρης, σε κείνο το σπίτι από το όποιο έφυγε μικρό κοριτσάκι και γυρίζει τόρα πιά σωστή γυναϊκα. Εκεί μέσα την έφερε στην άγκαλιά του και την σεργιανούσε ο ξεπεσμένος Κούζοφκιν—ο άγνωστος πατέρας της.—Σε λίγο παρουσιάζεται στη σκηνή και αυτός ο γέρος Κούζοφκιν, είναι γέρος τόρα, περπατάει με δυσκολία και άκουμπισμένος στον ώμο του παληού του φίλου Ίβάνωφ, ο όποιος μίνος γνωρίζει το μουσικό και όλο φοβάται και όλο θέλει να φύγουν άπ' αυτό το σπίτι προτού ο νέος άρραγής που έρχεται με την "Όλγα τη γυναϊκά του, τους διώξουν και χάσει και το κομμάτι το ψωμί που τρώει εκεί μέσα ο γέρος. Στο άκουσμα αυτό, ότι μπορεί να τον διώξουν ο γέρος, που πάσχει από τον κακοήθονο, παρ' όλγο να πείση χάρμου ξερός. Επί τέλος, μένουν και σε λίγο έρχονται-έρχονται οι νέοι άρραγές, το ταιριασμένο αυτό ζευγαράκι—ή "Όλγα και ο Παύλος.—Του δείχνουν το άρχοντικό σπίτι της "Όλγας, που το βλέπει για πρώτη φορά και του συστήνει ή "Όλγα το γέρο Κούζοφκιν, σαν παληό φίλο του σπιτιού, και έν τ'ό μεταξύ εις την ώρα του φαγητού ή "Όλγα πέρνει από τον βραχιόνα, σαν τα περασμένα χρόνια τον Κούζοφκιν και π'ανε να κένουν ένα γυρο στο περιβόλι. Σε λίγο έρχεται και ο παληός γυώριμος του Παύλου ο γείτονας της "Όλγας Μαζιμώφ, ο όποιος έμαθε ότι έφθασαν και έρχεται να τους χαιρετίση. Ο Παύλος χαιρετάει και τον προσκαλεί να καθήσουν στο τραπέζι. Προσκαλεί δε και το γέρο-Κούζοφκιν με το φίλο του Ίβάνωφ, που έγύρισαν από τον περίπατο και καθόνται σ'ένα τραπέζι να φάνε ή "Όλγα π'άνε ν'αλλάξη φάσμα. Από 'όυ άρχίζει ή λύση της τραγικής ιστορίας. Ο κακός γείτονας Μαζιμώφ βιάζει τον γέρο να πιη κρασί. Αυτός δεν πίνει ποτέ του, μά για το εξαιρετικό της περιστάσεως, πέρνει ένα ποτηράκι να εύχθ'όη. Έγστερ πίνει και άλλο και τρίτο και τέταρτο και άφού τον φέρνει στο κ'φι, του χτυπάει τη χορδή που πονεί, του θυμίζει μια παληά ύπόθεση για ένα κτήμα, που του έχουν πάρει κ'τι συγγενείς του. Το κτήμα αυτό—έννοει ο γέρος τη κόρη του—είνα δικό του, μά άλλοι το έχουν στη κατοχή τους! Ελπίζει δε μια μέρα να το 'δ'η στα χέρια του. Ο εύγενής γείτονας δε στέκεται εδ'ω, παραγγέλνει και του φέρνουν ένα χάρτινο ακούφο παληάτσου και του τον φορεί στο κεφάλι του γέρου. Τότε τούτος, με τα γέλοια τους, ξεμεθάει, ή φιλοτιμία του ξυπνάει και με λύσσα θηρίου άποκρίνεται όταν ο Παύλος του λέει ότι έχει να κ'νη με εύγενείς, ότι και αυτός είναι εύγενής και ότι ή "Όλγα Πετρόβνα ή γυναϊκά του, είναι κόρη του!

Στη δεύτερη πράξη ή "Όλγα μαθαίνει άπ' τον άντρα της ότι διάταξε να τον διώξουν τον γέρο μεθυστακ και έτοιμάζεται αυτός να φύγη άπ' το μικρό εκεί κ'ιτου δωμάτιο που και τόρα τόσα χρόνια το κατοικούσε. Αυτή ζη-

τάει να τον άποχαριστίση και μύλις μένον μονάχοι—ή πρώτη λέξη που άκουσε είναι—πως μου ποιά είναι ο πατέρας μου;—Άπ' ού ο γέρος ξεπεσμένος εύγενής της εξίστορε! όλα καταλεπτός τα συμβάντα και άρχίζει να κλαίη—εκείνος τότε μετανοεί και θέλει να τα άναίρεση και λέει με τα δάκρυα στα μάτια—όχι-όχι, όλ' αυτά είναι ψέμματα, τα είπα για να με κρατήσετε στο σπίτι. Μη πιστεύης τίποτα άπ' αυτά. Εγώ θα εύγω άπ' εδ'ω θα πάω να ζητιανέψω θα μου δώσουν ένα κομμάτι ψωμί. Μά ή "Όλγα ή κόρη του δεν είναι δυνατό να τον κρίση άπροστατευτο στη τύχη του, τον κίνικνο πιά για να δουλέψη γέρο πατέρα της. Και ο άντρας της και αυτή του προσφέρουν στρωγγυλά ποσόν ουδ'όλιον με το όποϊον ή άγοράση μια έπικυή και ή ζήτη σαν εύγενής. Εκείνος όμως, που με την ελαφρότητά του και τη ματαιότητά του έβρυσε τη κόρη του και την έκανε δυτοχρησμένη για όλη τη ζήση της, άρνεϊται. Τ' άληθυσμένη αυτή—δε βέλω να ζήσω πιά με το ξένο ψωμί—τότε ή "Όλγα τον σφίγγει στην άγκαλιά της, τον παρακαλεί να δεχθ'όη γιατί το ψωμί της κόρης των δεν είναι ξένο—τοτε αυτός κρατεί πιά το κτήμα του στα χέρια του, άναγνωρίζεται ή κυριότης του και τρισευχαρισμένος κ'ιεται και φέρνουν να φωνάζουν τον γείτονα εύγενή Μαζιμώφ, για ν' άναίρετη προς σ' αυτόν τα λόγια που είπα στο μεθύσι του άπ'αυτου. Άναγ'όλλου λοιπόν σ' αυτόν έτι ή γέρος Κούζοφκιν έκέρδιτε τη δίκη και άγοράση μια έπικυή. Ο κακός άνθρωπος ζητάει πάλι να πούν, πάλι να του μεθύση για να άποσπάση πάλι τον εξευτελισμόν της "Όλγας από τον πατέρα της. Μά είναι άρρή, ο γέρος πίνει το ποτήρι στο χέρι, τρώει και από την συγκίνησή την πολλή πέφτει στην άγκαλιά της κόρης του νεκρός.

ΒΑΛΑΒΕΝ-ΣΤΑΪΝ

ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΠΙΡΙΝΑΡΗ-ΦΟΥΝΤΟΥΚΛΗ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΡ. 26Α

Έναρξίς μαθημάτων 10 Σεπτεμβρίου, ήμέραν Τετάρτην.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ

Φίλτατε «Νουμά» Καλή και άγια δουλειά ήτανε ταποκαλυπτήρια που έβριξαν κάμποσες μάσκες, είναι άλήθεια που όλα αυτά ήτανε γνωστά στον καθένα από μας μά ένα τέτοιο δημοσίευμα από καιρό χρειαζόνταν. Δεν μπορώ όμως να μ'ην κάνω και μερικές παρατήρησεσ για τον τρόπο π'ουνε γραμμένα γιατί μια τέτοια άρχή χρειαζόταν περισσότερη προσοχή, περισσότερη δύναμη, και να π'ουμε και την άλήθεια, περισσότερη ειλικρίνεια.

Σε κάποια μέρη παίρνει ακαδημαϊκή πό'α για να ποδειξη κλέρτες τον Λάσκαρη, τον Περισιάδη, τον Στρατηγόπουλο το... Και δεν ξέρω ποιόν άλλο δόξα σοι ο Θεός. Έπειτα μας μιλεί στα πρώτα φύλλα που δεν είναι σωστό να λέγει κανείς που ο δεινας κλέβει άπ' εδ'ω κι ο άλλος κλέβει άπ' εκεί χωρίς ν' αναφέρει τα κείμενα οι τελευταίες επιφυλλίδες είναι σωστή άναίρεση των πρώτων, γιατί μας άναρφέρει καμιά δεκαριά όνόματα που στα στραβά αν τους έπιανε θάτανε μέσα. Εύκολο είναι να πετάει κανείς τόνομα του Κ'ητς του Ρενιέ, του Ρόντεμπαχ κτλ. Η δουλειά είναι να τους διαβάση και το περισσότερο να τους καταλάβη καλά για ναύρη τη στενή σχέση τους.

Αυτήν την έντύπωση μ' έκαμν τα λόγια του για μερικούς ποιητάς μας. Η άλήθεια είναι πως άλλου βρίσκονται τα πρώτα μέρη τους που έπρεπε να χτυπηθούν όλοι τους μια και καλή καθώς κ'